Cena zł 10.–

Tygodnik Gospodarczy

WYDAWNICTWO
IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W POZNANIU

Organ publikacyjny Wojewódzkiego Wydziału Aprowizacji i Handlu, Wojewódzkiego Wydziału Przemysłowego, Izby Przemysłowo-Handlowej i Izby Rzemieślniczej w Poznaniu

Rok II | 6 kwietnia 1946 | Nr 14

Nowy dekret o podatku dochodowym

Część V.

3 Związek gospodarczy między wydatkiem a źródłem przychodów.

Stara ustawa o podatku dochodowym zawierała w rozdziale o odliczeniach (art. 10 ustęp drugi) wyraźny przepis, iż pewne ściśle określone wydatki, a mianowicie:

a) odsetki od długów oraz
b) wartość pieniężną rent i trwałych ciężarów opartych na tytułach prawnych odlicza się tylko o tyle, o ile ciążą na źródłach dochodu, podlegającego podatkowi i pozostają w związku gospodarczym z tymi źródłami.

Jakkolwiek ówczesna judykatura uogólniając tę zasadę, wypowiadała się niejednokrotnie w tym sensie, iż wymogiem potrącalności kosztów osiągnięcia przychodów jest związek przyczynowy i gospodarczy ze źródłem dochodu, z którego pokrywane są koszty celem osiągnięcia i utrzymania tegoż źródła, to jednak omawiane postanowienia starej ustawy o podatku dochodowym stanowiły wyraźne ograniczenie odliczalności odnośnych wydatków.

Pozostaje do rozważenia, czy konstrukcja tych zasad w formie ograniczenia była dobra oraz czy i w jakiej mierze omawiane zasady rozciągnąć należy na sprawę kwalifikacji wydatków pod rządem nowego dekretu o podatku dochodowym.

Wydaje się, iż wprowadzone przez starą ustawę ograniczenie było poniekąd zbędne. Zasada wyrażona w tej ustawie jest przecie niczym innym, jak prostą konsekwencją pojęcia dochodu i policzalnych wydatków, przyjętego przez ustawę w odróżnieniu od przybytków majątkowych i analogicznych ubytków z majątku podatnika.

I bez tego ograniczenia, z samego ducha ustawy o podatku dochodowym można wydedukować, iż całokształt przepisów odnoszących się do wydatków, związanych z osiągnięciem, zachowaniem i zabezpieczeniem przychodów, ma na celu nie tylko ochronę interesów Skarbu Państwa przed możliwym fikcyjnym uszczupleniem dochodu w zeznaniach podatnika, lecz także zdrową tendencję gospodarczą popierania tylko wydatków produkcyjnych, będących w związku gospodarczym ze źródłami dochodu.

Również nowy dekret w rozdziałach: „przedmiot opodatkowania" oraz „zwolnienia przedmiotowe" stoi na stanowisku, iż dochodem podatkowym jest suma nadwyżek z poszczególnych źródeł przychodów znanych dekretowi; natomiast nie wlicza do dochodu nadzwyczajnych wpływów majątkowych w postaci spadków, legatów, darowizn, wygranych, posagów, sum ubezpieczeniowych, spłat wierzytelności.

Dzieje się tak dlatego, iż wpływy te stają się dopiero nowymi źródłami przychodów oraz podatku dochodowego.

Stąd też i analogiczne ubytki majątkowe, jak: wypłaty spadków, legatów, darowizn, wygranych, posagów, sum kaucyjnych, spłaty długów, muszą być traktowane jako wydatki czynione z substancji majątkowej a nie z dochodu, chociażby podatnik czynił je faktycznie ze swego dochodu. Wydatki takie niewątpliwie nie ciążą na źródłach dochodu podlegającego podatkowi i nie pozostają w związku gospodarczym z tymi źródłami.

Jeżeli zasada ta nie znajdzie wyrazu w rozporządzeniu wykonawczym do nowego dekretu to . tak będzie ona słusznie wynikała z ducha przepisów o podatku dochodowym, jakkolwiek nowy dekret nie zawiera w tej mierze generalnego postanowienia na wzór starej ustawy o podatku dochodowym, która w art. 8 wyraźnie stanowiła, że z przychodów osiągniętych z poszczególnych źródeł nie mogą być między innymi potrącone „wydatki i straty nie związane z osiągnięciem dochodu".

Jeżeli więc ktoś wypłacił pewną sumę tytułem należnego spadku, darowizny, legatu, przegranej, posagu, kaucji, spłaty długu, to nie mógłby wydatku tego ani procentów od wypłaconej sumy odliczać od swego dochodu, bez różnicy czy wypłaty tej dokonał w całości lub w części z swego majątku w gotówce, czy też przy pomocy zaciągniętej w tym celu pożyczki.

W tym numerze:

Nowy dekret o podatku dochodowym — Komitety Obywatelskie Pożyczki Odbudowy Kraju — Przydział art. włókienniczych i obuwia — Podstawy wymiaru składek ubezpieczeniowych — Poradnik księgowego — Zagadnienie z książkowości — Komunikaty

W najbliższych numerach:

Nowy dekret o podatku dochodowym — Zabudowa Starego Miasta w Poznaniu — Publiczna gospodarka lokalami — Zadania Cechów — Handel zagraniczny — Poradnik księgowego — Komunikaty.

Stałe działy:

Skarbowość — Księgowość — Pieniądz i kredyt — Sprawy socjalne — Komunikacja — Ustawodawstwo handlowe — Administracja przemysłowa — Przemysł — Rzemiosło — Handel

Tak samo odsetki od długów osobistych mogą być tylko o tyle uwzględnione, o ile były zaciągnięte dla celów produkcyjnych osobistych i rzeczowych, a przez to pozostają w związku gospodarczym z źródłami dochodu.

Dla ułatwienia toku rozważań poruszonego zagadnienia związku gospodarczego między wydatkiem a źródłem przychodów, posłużymy się przykładem z praktyki administracyjnej: podatnik odlicza od dochodu sumę x, wypłaconą przez niego córce tytułem odsetek od zahipotekowanej przez niego na nieruchomości sumy posagowej.

Jeżeli dekret o podatku dochodowym nie operuje pojęciem „związku gospodarczego" to bynajmniej nie można jeszcze twierdzić, że już samo zahipotekowanie długu na źródle dochodu uzasadnia przyjęcie istnienia związku gospodarczego między tym źródłem a wydatkami na odsetki.

Interpretacja taka bowiem nie dałaby się pogodzić z logicznymi zasadami przepisów o podatku dochodowym, według których należy dedukować związek gospodarczy wydatku z pewnym przedmiotem majątkowym jako źródłem dochodu, a zatem związek, charakteryzujący się przede wszystkim wymogami gospodarki danym źródłem już przy powstaniu zobowiązania, rodzącego te wydatki, o których potrącenie chodzi.

Jasną jest rzeczą, że nie można mówić o związku gospodarczym w tym rozumieniu między wydatkiem na odsetki od sumy posagowej, wypłacone przez podatnika córce, a nieruchomością podatnika jako źródłem dochodu.

Ogólnie mówiąc sam fakt zabezpieczenia zaciągniętej pożyczki na hipotece nieruchomości nie dowodzi jeszcze istnienia związku gospodarczego między pożyczką a źródłami dochodu, ponieważ taka kaucja hipoteczna służyć może różnym celom i wydatkom.

Właśnie w powyższym przykładzie chodzi o zabezpieczenie sumy posagowej, która nie obciąża dochodu lecz **majątek** podatnika.

Inaczej ma się rzecz, jeżeli nabywca majątku przejmuje na swój rachunek długi i inne ciężary hipoteczne, które wchodzą w stały związek gospodarczy z przedmiotem majątkowym jako źródłem dochodu.

W tym stanie rzeczy można powiedzieć, że istota związku gospodarczego między wydatkiem na pokrycie odsetek od pożyczki, a źródłem dochodu polega na sposobie faktycznego użycia samej pożyczki, a nie na sposobie pokrywania odsetek.

Istnienie związku gospodarczego wypadnie przyjąć w przypadkach użycia pożyczki na działalność gospodarczą, dotyczącą źródła przychodów a więc np. na stworzenie źródła, jego rozszerzenie, udoskonalenie, odnowienie, na umożliwienie osiągnięcia lub zwiększenia przychodów.

Rzecz jasna, że należeć tu będą także pożyczki, które obciążyły już źródło dochodu w chwili jego nabycia przez podatnika i zostały przez niego przejęte.

Typowym przykładem będzie tu osoba prawna jako podmiot podatku dochodowego, u której już samo domniemanie musi przemawiać za tym, iż wydatek na oprocentowanie zaciągniętego długu pozostaje w związku gospodarczym ze źródłem dochodu.

2. Poszczególne grupy kosztów uzyskania.

Jak wspomnieliśmy, nowy dekret wymienia w art. 10 szczególne grupy wydatków, które również zalicza do kosztów w celu osiągnięcia, zachowania lub zabezpieczenia przychodów. Należą do nich:

1. prawidłowe, coroczne odpisy na zużycie; co do terminowych praw majątkowych nabytych odpłatnie odpisy te powinny być obliczane w stosunku do wartości i czasu korzystania; wartość przedmiotów podlegających zużyciu należy przyjąć dla celów obliczenia wysokości odpisów na zużycie według norm ustalonych w tym celu przez ministra Skarbu w drodze rozporządzenia.

Chodzi tu o zagadnienie amortyzacji. Z uwagi na rozpiętość i aktualność tego ważnego problemu poświęcimy mu w jednym z najbliższych numerów „Tygodnika" osobny artykuł.

Już dziś jednak uważamy za wskazane podkreślić, iż przeprowadzenie amortyzacji za rok 1945 napotka na nieprzezwyciężone trudności przede wszystkim z uwagi na brak przepisów, normujących sprawę ustalania wartości przedmiotów, podlegających amortyzacji.

Wydaje się zatem rzeczą nieodzowną by te normy, jakie minister Skarbu ustali w oparciu o delegację zawartą w art. 10 nowego dekretu o podatku dochodowym, stosowane były również do wymiaru podatku dochodowego za rok 1945.

2. straty częściowe lub całkowite na przedmiotach majątkowych, służących do osiągnięcia, zachowania lub zabezpieczenia przychodów.

Nowy dekret wprowadza doniosłą zmianę do postanowień o odliczalności strat w porównaniu do przepisów starej ustawy o podatku dochodowym, która stanowiła, że potrąceniu podlegają „straty częściowe lub całkowite w przedmiotach podlegających zużyciu i służących do osiągnięcia dochodu".

Znosi on mianowicie w całości dotychczasowe ograniczenie o przedmiotach „podlegających zużyciu", co wyraźnie zmierza do znacznego rozszerzenia możliwości potrącania strat na **wszystkich** przedmiotach majątkowych, służących do osiągnięcia, zachowania lub zabezpieczenia przychodów.

Wspomniane możliwości potrącania strat zostają nadto pogłębione przez wprowadzenie potrącalności strat częściowych lub całkowitych na przedmiotach majątkowych, służących nie tylko — jak pod rządem starej ustawy o podatku dochodowym — do osiągnięcia, lecz również do **zachowania** lub **zabezpieczenia** przychodów.

Tak więc odpadło w nowym dekrecie ograniczenie potrącalności strat do przedmiotów z powodu ich zużycia.

W tym stanie rzeczy przestaje być zasadną dotychczasowa wykładnia pojęcia potrącalnej straty, które w danym źródle dochodu było ściśle ograniczone. Poza bowiem wymienionymi w art. 6 starej ustawy o podatku dochodowym stratami w przedmiotach podlegających zużyciu i służących do osiągnięcia dochodu, do potrącenia nadawały się jedynie straty wynikłe przy eksploatacji danego źródła. Mogły więc wchodzić w rachubę tylko straty, które zmniejszały lub całkowicie pochłaniały wyniki eksploatacyjne danego źródła, nie zaś takie, które powodowały ubytek samej substancji źródła.

Na podkreślenie zasługuje w nowym dekrecie ograniczenie (nie zmienione zresztą) strat częściowych lub całkowitych jedynie do **przedmiotów** majątkowych; stąd też jeżeli dekret mówi o stratach na przedmiotach majątkowych, to nie ma na myśli praw majątkowych, które to pojęcie w innych przepisach dekretu występuje wyraźnie i jednoznacznie.

Jeśli mowa jest o potrącalności strat, należy poruszyć sprawę należności nieściągalnych, która szczególnie interesuje podatników, prowadzących księgi handlowe według wymogów kodeksu handlowego.

Pod rządem starej ustawy o podatku dochodowym wytworzyła się w sprawie należności nieściągalnych, spisywanych na straty przy wymiarze podatku dochodowego praktyka, której jednolite zasady przy uwzględnieniu stanowiska judykatury, zachowały w świetle nowego dekretu w dość znacznej mierze swą aktualność;

a) przy spisywaniu na straty należności nieściągalnych wprost z danego rachunku, należy przy wymiarze podatku dochodowego uznać słuszność spisywania na straty nie tylko wtedy, jeżeli przedłożone zostały ścisłe dowody nieściągalności, stwierdzające upadłość dłużnika, bezskuteczność procesu, ugodę między dłużnikiem a wierzycielem itp., lecz również i wtedy, gdy podatnik uprawdopodobni, że w chwili spisania na straty wierzytelność była nieściągalna.

Wyliczenie przypadków prawdopodobieństwa nieściągalności pewnych wierzytelności nie jest możliwe, mogą być one różne, a ocena każdego musi być indywidualna; w każdym jednak przypadku należy przytoczyć okoliczności na uprawdopodobnienie nieściągalności.

Zasada ta znajduje pośrednie potwierdzenie w postanowieniach art. 13 pkt. 10 nowego dekretu, kiedy to mówi on o rezerwach przeznaczonych na pokrycie należności, „których nieściągalność została udowodniona lub **uprawdopodobniona**".

W tym stanie rzeczy powinny być uznane za potrącalne:

1. należności nieściągalne, spisane na straty wprost z rachunku danego dłużnika oraz

2. konkretnie oznaczone należności nieściągalne, zrównoważone przez utworzenie w pasywach specjalnego rachunku nieściągalnych wierzytelności, pod warunkiem, iż tak w jednym jak i w drugim przypadku podatnik udowodni lub w dostatecznie wiarogodny sposób uprawdopodobni nieściągalność tych należności.

b) Jeżeli chodzi o kwestię udokumentowania, to zasadność odpisu na straty, przeprowadzonego w księgach handlowych, powinna być oceniana w odniesieniu do warunków

tego okresu operacyjnego, którego dotyczy odnośne zamknięcie rachunkowe.

Decyduje zatem stan rzeczy w okresie operacyjnym. Natomiast bynajmniej nie znaczy to, że podatnik może zasadności odpisu dowodzić tylko dokumentami pochodzącymi z okresu operacyjnego; przydatności dokumentów jako środków dowodowych nie wyklucza bynajmniej ich pochodzenie z czasu przed okresem operacyjnym lub po tym okresie, byle tylko treść ich miała służyć do stwierdzenia stanu rzeczy właśnie w tym okresie.

Przeciwnego zapatrywania nie mogą uzasadniać postanowienia art. 14 nowego dekretu o podatku dochodowym, gdyż stanowią one normę prawa materialnego, a zupełnie nie zajmują się dziedziną prawa formalnego.

(Ciąg dalszy w następnym numerze).

mgr Z. Mielcarzewicz

Komitety Obywatelskie Premiowej Pożyczki Odbudowy Kraju

Istotnym zadaniem Komitetów Obywatelskich P. P. O. K. jest zapewnienie powszechności oraz równomiernego i o ile możności sprawiedliwego rozdziału subskrypcji Pożyczki Odbudowy Kraju na wszystkie warstwy społeczeństwa.

Rząd — analizując przedwojenne pożyczki — stoi na stanowisku, że udział świata pracy w ich subskrypcji wynosił około 60 procent, podczas gdy udział tego świata w dochodzie społecznym był niewspółmiernie niższy.

Kolejno najwięcej subskrybowali: 1. świat pracy, 2. wielki przemysł, 3. finanse, 4. handel, 5. rzemiosło a najmniej rolnictwo i wolne zawody.

Stąd też niejednokrotnie podkreślano, że charakter P. P. O. K. musi być całkowicie odmienny. Teraz muszą dać przede wszystkim ci, którzy w czasie wojny i po wojnie się wzbogacili.

Prace około subskrypcji podzielone zostały w ten sposób, że Urząd Długów Państwa zajmuje się organizacją techniczną subskrypcji, a delegat ministra Skarbu do spraw P. P. O. K. stroną organizacji społecznej i propagandową.

1. Schemat Komitetów Obywatelskich.

Celem zapewnienia możliwie najlepszych wyników subskrypcji powołano do współdziałania w akcji subskrypcyjnej aparat społeczny a mianowicie:

1. Naczelny Komitet Obywatelski Premiowej Pożyczki Odbudowy Kraju w Warszawie oraz 2. Stołeczny Komitet P. P. O. K.; na terenie zaś całego Państwa: 3. Wojewódzkie, 4. Powiatowe, 5. Miejskie, 6. Dzielnicowe, 7. Domowe, 8. Gminne oraz 9. Gromadzkie Komitety Obywatelskie P. P. O. K.

W siedzibie miasta wojewódzkiego, (w Poznaniu) zorganizowany będzie niezależnie od Wojewodzkiego Komitetu nadto Powiatowy oraz Miejski Komitet Obywatelski.

W siedzibie miasta powiatowego zorganizowany będzie obok Powiatowego także Miejski Komitet Obywatelski.

Miejskie Komitety Obywatelskie powstaną również w miastach nie będących siedzibą powiatu.

W miastach szczególną wagę przywiązywać się będzie do współdziałania Domowych Komitetów — tam, gdzie one istnieją. Do zadań akcji pożyczkowej Komitety Domowe dokooptują przedstawicieli świata pracy, na ogół nie wchodzących dotychczas w skład Komitetów Domowych.

Praca Domowych Komitetów koncentrować się będzie w Dzielnicowych Komitetach a ta z kolei w Miejskim Komitecie.

Za pożądane uważa się powołanie do życia na terenie każdej gminy wiejskiej Gromadzkich Komitetów współdziałających z Gminnym Komitetem.

2. Skład Komitetów Obywatelskich.

Na pierwszy plan wysuwa się **Prezydium Komitetów.** Przy wyborze Prezydium komisje organizacyjne powinny kierować się następującymi kryteriami:

1. **Przewodniczący** powinien być osobą powszechnie znaną i popularną, cieszącą się również zaufaniem sfer gospodarczych, a więc warstw kupieckich, przemysłowych, rzemieślniczych itp., dającą gwarancję obiektywnego i szczerego prowadzenia akcji.

2. **Wiceprzewodniczący** w liczbie 3 do 5 w Wojewódzkich Komitetach, a 1 do 3 w Powiatowych, Miejskich i Gminnych Komitetach, powinni reprezentować poszczególne warstwy czy grupy społeczne, a więc: handel, przemysł, wolne zawody, rolnictwo i świat pracy.

3. **Sekretarzem** Wojewódzkiego Komitetu, powinien być wybrany delegat wojewódzki do spraw P. P. O. K., zamianowany już na teren każdego województwa przez delegata ministra Skarbu do spraw P. P. O. K., a to dla utrzymania jednotorowości działania czynnika urzędowego z Wojewódzkim Komitetem Obywatelskim.

Biuro Delegatury Wojewódzkiej jest jednocześnie siedzibą Wojewódzkiego Komitetu P. P. O. K.

W Powiatowych i Miejskich Komitetach pożądane jest, by na pełniącego honorową funkcję sekretarza wybrany był przedstawiciel Związku Zawodowego Pracowników Skarbowych.

4. Skarbnik powinien rekrutować się z pośród pracowników lokalnych instytucyj kredytowych (K. K. O. itp.).

Poza Prezydium winni wejść w skład Komitetów — które liczyć mogą od kilku (w Gminnych) do kilkudziesięciu (w Wojewódzkich) osób — przedstawiciele najważniejszych zrzeszeń kupieckich, przemysłowych, rzemieślniczych, rolniczych, wolnych zawodów, pracowniczych związków zawodowych, dalej przedstawicieli wyznań religijnych, wojska, partyj politycznych, organizacyj artystycznych i młodzieżowych, organizacyj wyższej użyteczności publicznej, jak: P. C. K., Liga Morska, Z. H. P., Polski Związek Zachodni itp.

3. Działalność Komitetów Obywatelskich.

Każdy Komitet dzieli się na 3 sekcje: 1. norm, 2. propagandową, 3. kontroli i działa w ścisłym porozumieniu z władzami skarbowymi.

Komitety nasamprzód podadzą do wiadomości ogółu społeczeństwa normy subskrypcji, ustalone przez Naczelny Komitet P. P. O. K., następnie podejmą poprzez Komitety branżowe i grupowe oraz poprzez Komitety Domowe, Dzielnicowe oraz Gromadzkie jak najszerszą propagandę zmierzającą do wykonania społecznego obowiązku subskrypcji przez **wszystkich** należących do danej grupy społecznej.

Żaden wysiłek nie może być pominięty dla pełnego osiągnięcia celu, mianowicie przekroczenia na danym terenie sumy subskrypcji ustalonej dla województwa przez Naczelny Komitet Obywatelski, dla powiatu i miast wydzielonych przez Wojewódzki Komitet Obywatelski; dla gminy przez Powiatowy Komitet Obywatelski.

Sekcje norm Komitetów Wojewódzkich będą kompetentne do ustalania odchyleń od ogólnych norm Naczelnego Komitetu Obywatelskiego w stosunku do poszczególnych powiatów, Komitety Powiatowe w stosunku do poszczególnych miejscowości, a lokalne (Stołeczne, Miejskie i Gminne) w stosunku do poszczególnych osób.

Odchylenia te mogą przy pomyślnej sytuacji terenowej subskrybentów iść wzwyż, a wyjątkowo przy złej sytuacji w dół.

Przy ustalaniu kwoty subskrypcji dla każdego poszczególnego obywatela, Komitety Obywatelskie kierować się powinny wyłącznie dokładną znajomością stosunków gospodarczych danego obywatela i własnym sumieniem, pamiętając przy tym o ciążącej na nich dużej odpowiedzialności za osiągnięcie jak najlepszych wyników subskrypcji P. P. O. K., która ma się stać dźwignią dla całego zniszczonego przez wroga Państwa i zrujnowanego życia gospodarczego całego społeczeństwa.

Stąd też ustalenia Komitetów Obywatelskich powinny iść tylko wyjątkowo w dół, gdy chodzi o ciężką sytuację gospodarczą obywatela, szczególnie dotkniętego zniszczeniami wojennymi (pasy przyfrontowe, osadnicy na ziemiach zachodnich, repatrianci itp.).

4. Wyznaczanie kwot subskrypcji.

Wyznaczania kwot subskrypcji dokonywa Komitet Miejscowy (w większych miastach na wniosek Komitetów Dzielnicowych, a te na wniosek Komitetów Domowych). Komitet Dzielnicowy, otrzymawszy materiał od Komitetów Domowych, tam gdzie one istnieją lub w ich braku opierając się

na znajomości zasobów danego obywatela, wzywa go do siebie i ustala z nim kwotę subskrypcji, która podlega zatwierdzeniu przez Komitet Miejscowy w granicach ogólnych norm.

W ten sposób należy postępować ze wszystkimi obywatelami wyjąwszy funkcjonariuszów i pracowników najemnych, którzy subskrybują w swoich zakładach pracy, a przed Komitetem Domowym legitymują się zaświadczeniem rady zakładowej lub władzy przełożonej.

Uzgodnioną kartę subskrypcji prezkazuje się Komitetowi Miejscowemu do zatwierdzenia, nieuzgodnioną zaś do rozstrzygnięcia, przy czym **obywatel, który uważa się za pokrzywdzonego może odwołać się do Komitetu wyższego stopnia** (Powiatowego lub Wojewódzkiego). Również każdy z członków Komitetu Dzielnicowego czy Miejscowego może to uczynić, gdy uważa kwotę subskrypcji, ustaloną dla danego obywatela, za zbyt niską.

Szczególną uwagę powinny komitety poświęcić **subskrypcji osób nieokreślonych zawodów.**

W okresie wojennym i powojennym powstała dość liczna i zasobna warstwa spekulantów, którzy nie prowadząc oficjalnych interesów handlowych, trudnią się dorywczymi transakcjami, z tytułu których zarabiają b. poważne kwoty.

Zachodzi potrzeba pociągnięcia tego elementu do wydatnego udziału w subskrypcji. Jest to zadanie wielkiej wagi ze względu na skoncentrowanie w rękach tych ludzi znacznych środków pieniężnych, tak w walucie krajowej jak i w walutach obcych.

Kapitał skoncentrowany w rękach tej warstwy jest typowym kapitałem spekulacyjnym, pracującym nieproduktywnie, prowadzącym dywersję na rynku towarowym i pieniężnym i powodującym m.in. silne wahania cen ze stałą tendencją zwyżkową. Wydatne wydrenowanie tego rynku pieniężnego miałoby bardzo pozytywne wyniki gospodarcze.

Są dwie drogi prowadzące do tego celu. Tam gdzie istnieją w miastach Komitety Domowe — należy działać przez te Komitety odpowiednio wzmocnione udziałem przedstawicieli warstw produktywnych społecznie. Tam gdzie Komitety Domowe nie istnieją, główny nacisk trzeba położyć na Komitety Dzielnicowe.

Bardzo pozytywny wynik może dać w Komitetach Dzielnicowych (ewentl. Domowych) praca tych obywateli, którzy w zrozumieniu potrzeb narodowych, wypełniają swój obowiązek subskrypcyjny, mianowicie kupców, rzemieślników, przemysłowców opłacających karty rejestracyjne, podatki, ubezpieczenia społeczne, świadczenia na pomoc zimową itp. Ci obywatele wspólnie z przedstawicielami świata pracy powinni dołożyć wszelkich starań, aby elementy nieproduktywne a zasobne, zmuszone zostały do odpowiedniego subskrybowania P. P. O. K.

5. Kontrola.

Z chwilą ustalenia kwoty mającej być subskrybowaną przez danego obywatela, podaje się do wiadomości sekcji kontroli danego Komitetu. Sekcja kontroli zanotuje terminy i dopilnuje, czy dany obywatel spełnia swe zobowiązania subskrypcyjne. Gdy stwierdzi opieszałość, tak często i tak długo upomina go, aż doprowadzi do subskrypcji, jeżeli zaś stwierdzi złą wolę, podaje to do wiadomości Komitetu Miejscowego celem zastosowania sankcji.

Do współdziałania w tej akcji użyci będą członkowie pracowniczych związków zawodowych oraz organizacje młodzieżowe.

6. Zawiadomienie o ustaleniu kwot.

Miejskie Komitety Obywatelskie po ustaleniu kwoty subskrypcji sporządzać będą bezzwłocznie indywidualne zawiadomienia wg. poniższego wzoru w 2 egzemplarzach dla każdego obywatela, z których pierwszy doręcza się zainteresowanemu, kopię zaś wszystkich zawiadomień przesyła się Urzędowi Skarbowemu, jako placówce subskrypcyjnej, do wiadomości.

Postępowanie powyższe nie dotyczy Komitetów Gminnych, które zawiadamiają obywateli o wysokości kwot jakie powinni subskrybować za pośrednictwem sołtysów w sposób przyjęty w danej wsi dla ogłoszeń urzędowych (np. na zebraniach gromadzkich).

Wzór zawiadomienia

..... dnia ..... 1946 r.

KOMITET OBYWATELSKI
PREMIOWEJ POŻYCZKI ODBUDOWY KRAJU
w .....
L. p. księgi .....

Niniejsze zawiadomienie należy okazać placówce subskrypcyjnej przy podpisywaniu P. P. O. K.

Do
Obyw. .....
w ..... ul. ..... Nr. .....

Zawiadamiamy Obyw., że zgodnie z uchwałą ..... Komitetu Obywatelskiego Pożyczki Odbudowy Kraju w..... ..... powinien Obyw. subskrybować Pożyczkę Odbudowy Kraju w kwocie conajmniej ..... złotych.

Dowód wpłaty prosimy przedłożyć Prezydium Komitetu ..... ul. ..... w godzinach od ..... do ..... celem odnotowania w księgach i wydania Obyw. znaczka pamiątkowego, stanowiącego dowód spełnienia obywatelskiego obowiązku subskrypcji POŻYCZKI ODBUDOWY KRAJU.

Sekretarz: Przewodniczący:

7. Placówki subskrypcyjne.

Funkcję zbiornic i placówek subskrypcyjnych P. P. O. K. spełniać będą: Kasy Urzędów Skarbowy h, oddziały Narodowego Banku Polskiego, Banku Gospodarstwa Krajowego, Państwowego Banku Rolnego i Pocztowej Kasy Oszczędności, Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu. Polski Bank Komunalny S. A. i komunalne kasy oszczędności, oddziały Centralnej Kasy Spółek Rolniczych i placówki przez Centralną Kasę Spółek Rolniczych zorganizowane w spółdzielniach oszczędnościowo-pożyczkowych, placówki zorganizowane przez Bank Spółdzielczy „Społem" oddziały Banku Związku Spółek Zarobkowych S. A. i oddziały Banku Handlowego S. A. w Warszawie, a nadto zarządy gmin wiejskich, jako placówki subskrypcji dla ludności wiejskiej.

Przydział artykułów włókienniczych i obuwia

Zarządzenie ministra Aprowizacji i Handlu z 13 lutego 1946 ogłoszone w Dzienniku Urzędowym tego Ministerstwa z dnia 28 lutego 1946, poz. 12, wprowadziło z dniem 1 kwietnia br. na terenie całego Państwa karty odzieżowe dla posiadaczy kart żywnościowych I kategorii. Karty odzieżowe zawierają punkty będące podstawą obliczenia wydawanych wyrobów. Normy przydziału są następujące:

1. na okres 1½ roku: a) wełny płaszczowej, ubraniowej, sukienkowej lub gotowych wyrobów z tegoż materiału — w ilości 3 mtr. = 42 pkty,
2. na okres 1 roku: a) bawełny lub artykułów bawełnianych w ilości (pojedyńczej szerokości 70 cm) 8 mtr = 56 pkt.,

b) wyrobów dziewiarsko-pończoszniczych w ilości 4 sztuki = 46 punktów,

c) obuwia skórzanego 1 para = 30 punktów.

Osoby, które otrzymały obuwie brezentowe mają prawo otrzymać w następnym kwartale za 20 pkt. artykuły bawełniane lub dziane.

Jeżeli przydzielone towary nie wyczerpują ilości punktów wyżej podanych, uprawniony otrzyma równowartość niewyzyskanej ilości punktów w towarach będących na składzie. Odzież dziecinną oblicza się jako połowę punktów za odzież dla dorosłych.

Urzędy, instytucje i zakłady pracy zatrudniające powyżej 50 pracowników winny otrzymać należne im przydziały dla swoich pracowników z magazynów hurtowych (oddział „Społem"), natomiast zatrudniające poniżej 50 pracowników odbierają należne im przydziały z detalicznych punktów rozdzielczych. Dla odbioru artykułów odzieżowych instytucje sporządzają poświadczone wykazy pracowników, do których załączają karty odzieżowe.

Technika rozdziału oraz terminy i punkty rozdziału oraz dokładna charakterystyka grup towarów rozdzielanych w danym okręgu, zostaną podane do publicznej wiadomości w drodze rozporządzenia Wydziału Aprowizacji i Handlu Urzędu Wojewódzkiego.

dr St. W

Podstawy wymiaru składek ubezpieczeniowych

W numerze 12/46 „Tygodnika Gospodarczego" informowaliśmy Czytelników o ostatnio ogłoszonych zmianach ustaw o ubezpieczeniu społecznym.

Z kolei zapoznamy Czytelników z zagadnieniem właściwego obliczania składek ubezpieczeniowych. Zagadnienie to jest bowiem bodajże podstawowe i niezmiernie ważne, gdyż zarówno Ubezpieczalnie Społeczne jak i Zakład Ubezpieczeń Społecznych opierają na wpływie składek ubezpieczeniowych wszelkiego rodzaju świadczenia dla ubezpieczonych. Niestety nie wszystkie zakłady pracy doceniają to zagadnienie należycie i zachodzą często wypadki, że do ubezpieczenia podawane są zarobki pracownicze niższe od zarobków faktycznie wypłacanych, przy czym wykluczamy oczywiście wypadki świadomego i celowego ukrywania części zarobków pracowniczych, gdyż te — jako sprzeczne z obowiązującymi przepisami ustawowymi — ścigane i karane są z mocy samego prawa. Chodzi nam raczej o wypadki nieświadomego zamilczania części zarobków pracowniczych, zwłaszcza obecnie w dobie udzielania pracownikom rozmaitego rodzaju dodatkowych wynagrodzeń w gotówce i w naturze. Fakty takie stwierdzane bywają niejednokrotnie przez organa kontrolne Ubezpieczalni Społecznych i pociągają za sobą przykre następstwa dla zainteresowanych pracodawców. W razie nieujawnienia zaś tego rodzaju uchybień — poszkodowani zostają sami ubezpieczeni pracownicy, gdyż w razie choroby i połączonej z tą chorobą niezdolnością do pracy, otrzymują z Ubezpieczalni mniejszy zasiłek chorobowy, a w razie nieszczęśliwego wypadku w pracy, lub w razie zaistnienia inwalidztwa — pracownik taki otrzymuje mniejszy wymiar renty wypadkowej lub inwalidzkiej. Wywołuje to z kolei rozgoryczenie u zainteresowanego pracownika, co ostatecznie skrupić się musi na pracodawcy, wobec którego pracownik może wystąpić z regresem o odszkodowanie za poniesioną stratę.

Biorąc powyższe pod uwagę — wyjaśniamy, że art. 14 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z dnia 28 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 396) wylicza szczegółowo, jakie wynagrodzenia pracownicze należy uważać za zarobek, stanowiący podstawę do wymiaru składek ubezpieczeniowych. Jeszcze szerzej ujmuje pojęcie zarobku — z uwagi na stosowane obecnie powszechnie świadczenia rzeczowe dla pracowników — art. 2 dekretu o podatku od uposażeń z dnia 18 sierpnia 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 220), który na podstawie wydanej przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej instrukcji z dnia 15. 12. 1945 r. Nr. 623 (Un) 45 — znajduje także zastosowanie w Ubezpieczalniach Społecznych w odniesieniu do ustalania podstawy wymiaru składek ubezpieczeniowych.

Ogólne jednak określenie zarobku, zawarte w ustawie o ubezpieczeniu społecznym, jest tak szerokie, że obejmuje z góry wszelkie formy wynagrodzenia, jakie zmienione stosunki gospodarcze wytworzyły lub mogą jeszcze stworzyć w przyszłości.

W myśl cyt. więc przepisów — za faktyczny **całkowity** zarobek pracownika, stanowiący wynagrodzenie za pracę uważać należy:

1. wynagrodzenie pieniężne wraz z wszelkimi dodatkami, wypłacanymi gotówką,
2. wszelkiego rodzaju wynagrodzenie w naturze,
3. świadczenia osób trzecich, jeżeli udzielanie takich świadczeń jest w zwyczaju.

Za wszelkiego rodzaju dodatki gotówkowe do wynagrodzeń pieniężnych uważa się procenty, tantiemy, prowizje, gratyfikacje, stosowane obecnie powszechnie premie itp. oraz t. zw. pensje gwiazdkowe i bilansowe wypłacane na podstawie umowy lub zwyczaju w danym zakładzie pracy i wreszcie wynagrodzenia za godziny nadliczbowe.

Tak więc wszelkie formy świadczeń pieniężnych w postaci czy to dodatków czy premij podlegają wliczeniu do zarobku, stanowiącego podstawę wymiaru składek ubezpieczeniowych.

Za zarobek zaś, wypłacany w naturze, uważać należy całokształt świadczeń rzeczowych, udzielanych przez pracodawcę swym pracownikom, a które to świadczenia związane są bardzo ściśle ze stosunkiem pracy. Do takich świadczeń zaliczać należy np. rozmaitego rodzaju artykuły żywnościowe (prowianty), udzielane obecnie przez liczne zakłady pracy w formie t. zw. „gwarancji realności kart żywnościowych" itp. — Świadczenia te nie muszą być oddane koniecznie pracownikowi bezpośrednio; mogą one być udzielane nawet do rąk osób trzecich, jak np. członków rodziny czy Rady Zakładowej, — należy jednak zawsze móc określić sumę tych świadczeń i móc ją przypisać indywidualnemu stosunkowi pracy pozostającego w zatrudnieniu pracownika.

Jedynie tylko w wypadkach, gdy pracownik korzysta w swoim zakładzie pracy z **jednorazowego** posiłku w naturze (t. zw. „stołówki"), wówczas wartość tegoż posiłku nie podlega, zgodnie z obowiązującymi przepisami, zaliczeniu do podstawy wymiaru składek. Wynika z tego, że jeśli pracodawca z powodów natury technicznej nie może udzielać zatrudnionym pracownikom takiego posiłku w naturze, a w zamian za to wypłaca pracownikom ekwiwalent w gotówce, to wypłatę taką uważać należy jako gotówkowy dodatek do wynagrodzenia pieniężnego, podlegający zaliczeniu do podstawy wymiaru składek.

Ponadto częste udzielanie pracownikom bezpłatnie lub odpłatnie własnych wyrobów lub zleceń na wyroby innych gałęzi produkcji — wliczane być muszą do zarobków pracowniczych. W wypadkach udzielania świadczeń odpłatnych — wliczać należy różnicę pomiędzy ceną rynkową a ceną zapłaconą przez pracownika.

Wreszcie wspomnieć jeszcze wypada o zarobkach, normowanych przez układy zbiorowe, obowiązujące w wielu gałęziach pracy. Mianowicie z cyt. już wyżej instrukcji Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, wydanej do Ubezpieczalni Społecznych, wynika, że w razie istnienia rejestrowanego układu zbiorowego — ustalone w tym układzie stawki płace powinny być uważane jako minimalne zarobki w danym zawodzie i dla danej kategorji pracowników.

Ubezpieczalnie Społeczne zaś nie mogą przyjmować do podstawy wymiaru składek zarobków niższych, niż wynikających z układu zbiorowego — nawet w przypadkach, gdy pracodawca zarobki takie wypłaca faktycznie wbrew obowiązującemu układowi zbiorowemu.

Do omówienia pozostaje jeszcze t. zw. „zatrudnienie łączne" pracownika, podlegającego ubezpieczeninu. Zagadnienie tu uległo po ogłoszeniu ostatnich zmian ustaw o ubezpieczeniu społecznym od dnia 1 lutego 1946 r. również pewnym zmianom.

Mianowicie dotychczas, gdy pracownik — poza swoim stałym zatrudnieniem, dającymu t. zw. główne źródło dochodu — podejmował dodatkowo jeszcze dalsze zatrudnienia, t. zw. „zatrudnienia uboczne", natenczas każdy z jego pracodawców zobowiązany był obliczać za takiego pracownika składki jedynie **do ubezpieczenia chorobowego** od faktycznie wypłacanych wynagrodzeń, i to każdy pracodawca w swoim zakresie. Natomiast składki do pozostałych rodzajów ubezpieczeń, t. zw. długoterminowych (emerytalne, Fundusz Pracy i wypadkowe) w wypadkach, gdy zarobek pracownika przekroczył obowiązującą wówczas górną granicę zarobkową (174 zł tygodniowo dla pracowników fizycznych względnie 725 zł miesięcznie dla pracowników umysłowych), uiszczał tylko ten pracodawca, u którego pracownik pozostawał w zatrudnieniu głównym. Reszta zarobków takiego pracownika była wolna od składek na ubezpieczenia długoterminowe.

Obecnie, po zniesieniu górnej granicy zarobkowej również i dla ubezpieczeń długoterminowych, zarobki, pobierane przez jednego i tego samego pracownika u kilku pracodawców — podlegają zaliczeniu do podstawy wymiaru składek w całej pełni dla wszystkich rodzajów ubezpieczeń i u każdego z jego pracodawców (porównaj artykuł nasz w Nr. 12/46 „Tygodnika" pod tytułem „Zmiana ustaw o obowiązkowym ubezpieczeniu").

Jak więc widzimy — sprawa ustalania zarobków pracowniczych do podstawy obliczania składek ubezpieczeniowych nie jest zbyt prosta i wymaga należytego pogłębienia i szczegółowego zapoznania się zwłaszcza przez wszystkich tych, którzy w poszczególnych zakładach pracy dokonują obliczeń składek ubezpieczeniowych.

Nadmienić jeszcze wypada, że — wg uzyskanych przez nas informacyj — Ubezpieczalnie Społeczne rozesłały w teren swoje organa kontrolne, które otrzymały polecenie bardzo skrupulatnego badania w zakładach pracy, czy zgłoszone do ubezpieczenia zarobki pracownicze odpowiadają faktycznemu stanowi rzeczy i czy obliczanie składek dokonywane jest zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawo-

wymi. W razie stwierdzonych zaś uchybień — Ubezpieczalnie Społeczne, zgodnie ze swoją zapowiedzią, skorzystają z przysługujących im uprawnień, wynikających z przepisów ustawy o ubezpieczeniu społecznym.

Z tych względów radzimy ścisłe przestrzeganie cytowanych wyżej przepisów, a w wypadkach, gdzie to jest uzasadnionem — było by wskazane przystąpić nie zwłocznie do rewizji dokonanych obliczeń składek za ubiegłe miesiące i wyliczone ewentualnie różnice składek odprowadzić jak najwcześniej i bez specjalnego wezwania do Ubezpieczalni Społecznej z równoczesnym dołączeniem odpowiedniego wykazu obliczenia. W ten sposób zakłady pracy zaoszczędzą sobie niepotrzebnych kosztów, jakie powstać mogłyby w razie ujawnienia takich niedokładności przez organa kontrolne Ubezpieczalni Społecznej.

Na koniec nadmienia się, że składka na ubezpieczenie chorobowe w wysokości 3,5% obowiązuje tylko etatowych pracowników **państwowych**, a nie obowiązuje etatowych pracowników samorządowych, jak to mylnie podano w artykule o zmianie ustaw o obowiązkowym ubezpieczeniu społecznym w r 12/46 „Tygodnika".

Składka dla etatowych pracowników samorządowych na ubezpieczenie **chorobowe** obowiązuje przeto jak dotąd:

za pracowników fizycznych	5%
„ „ umysłowych	4,6%

F. K.

Poradnik księgowego

Teoria księgowości, oparta na Kodeksie Handlowym z r. 1934, ustawach skarbowych, rozporządzeniach wykonawczych i orzecznictwie N. T. A. daje bogaty materiał dla praktycznego przeprowadzenia zapisów dokonanych transakcyj kupieckich, ustalenia stanu majątkowego oraz wyniku działalności przedsiębiorstwa.

Życie gospodarcze stawia jednak przedsiębiorców przed takimi problemami książkowania, które nasuwają niewyczerpaną wprost ilość pytań, wątpliwości i powikłań.

Redakjca Tygodnika Gospodarczego, doceniając doniosłość księgowości, zwłaszcza dla kierownika wzgl. właściciela przedsiębiorstwa oraz księgowego, otwiera na łamach swego pisma stały dział poradnictwa

Księgowych-rzeczoznawców zapraszamy do współpracy, — tych zaś Sz. Czytelników, którzy napotykają na trudności zasadnicze w technice księgowania, inwentaryzacji, bilansowania itd., o nadsyłanie pod adresem naszym pytań.

Życie codzienne dowodzi, że technika księgowości posiada i posiadać będzie zawsze swe chwiejne i niezdecydowane strony. Nie tak dawno temu został np. zatwierdzony nowy jednolity plan kont dla przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych. Urządza się w tym celu różne wprowadzające kursy, — w niektórych przedsiębiorstwach księgowy już oparł organizację swej pracy na nowym planie — niestety nierealnie, wprowadzono bezplanowo nowy twór, stwarza to słuszne powątpiewania w odniesieniu do jednolitości jak i nomenklatury. Przyczyną tego stanu faktycznego to pominięcie analitycznej i rzeczowej krytyki na forum znawców księgowości z punktu widzenia teoretycznego i praktycznego. I nic też dziwnego, jeżeli na skutek dwutorowości wstrzymujemy w przedsiębiorstwie normalny bieg księgowania albo popełniamy błędy.

Działu poradnictwa księgowego nie **pojmujemy jako** zarys encyklopedyczny lub wykładowy, lecz **wyłącznie dyskusyjny z uwzględnieniem aktualizacji** tej dziedziny z punktu widzenia organizacji przedsiębiorstwa oraz ustaw i przepisów skarbowych.

Redakcja.

Zagadnienia z Księgowości

Księgowanie nieściągalnej pretensji

Pretensje nasze, wynikające w większości z kredytowej sprzedaży, księgujemy na rachunku odbiorców lub dłużników. Pretensja taka może na skutek niewywiązania się naszego kontrahenta stać się wątpliwą, albo nieściągalną. W pierwszym wypadku stwarzamy dla tego rodzaju pozycyj konto odbiorców wątpliwych lub dłużników wątpliwych. Przy końcu roku konto to zamykamy bilansem zamknięcia, uwidaczniając końcowy stan faktyczny bezpośrednio po odbiorcach pewnych (pewne pretensje). Pozycje nieściągalne przeksięgowujemy na konto odbiorców nieściągalnych, zamykając je z końcem roku rachunkiem strat i zysków. Zakwalifikowanie pretensji do nieściągalnych musi mieć swą uzasadnioną podstawę, a więc: **upadłość dłużnika, bezskuteczność procesu lub stwierdzenie nieściągalności na drodze sądowej.** Przeniesienie przypuszczalnej nieściągalnej prentesji na straty jest niedozwolone.

U drobnego kupca-detalisty dokonujemy przeksięgowanie przy końcu roku wprost z rachunku odbiorców:

a) pewnych na rk. bilansu zamknięcia,
b) wątpliwych na rok bilansu zamknięcia,
c) nieściągalnych na rk. strat i zysków.

W-n	Odbiorcy	Ma
Obroty . . 6.000,—	B. Z. . .	1.000,—,
	B. Z. . .	5.000,—
6.000,—		6.000,—

Bil. Zamknięcia W-n	Ma	Rk. Strat i Zysków W-n	Ma
Odbiorcy pewni	3.000,—	Odb. nieściąg.	1.000,—
Odbiorcy wątpl.	2.000,—		

Wartość firmy.

Mówi się powszechnie, że wartość dóbr niematerialnych t. zw. idealnych nie jest wartością bilansową. Przy przekształceniu przedsiębiorstwa — zmianie właścicieli **wartość firmy jest w zasadzie zyskiem.** Założenie: Dwaj wspólnicy X. i Y. prowadzili wspólnie przedsiębiorstwo przy równych udziałach po zł 25.000,—. Po zaprowadzeniu firmy przystępuje do spółki trzecia osoba — spólnik Z., z wkładem 34,000 t. j. nadwyżką za wartość firmy. Równość udziałów ma być nadal zachowana, w jaki sposób dokonamy zaksięgowania powyższej zmiany?

Kapitał łączny po wpłacie trzeciego spólnika wynosić będzie zł 84.000,— tj. 25.000,— + 25.000,— + 34.000.—.

Z tytułu wpłaty zł 34.000,— przez ostatniego spólnika obciążamy konto Kasy, uznajemy natomiast konto kapitału spólnika Z.

Wartość firmy wynosi zł 9.000.— czyli na każdego spólnika po 3.000,—.

Obciążamy zatem konto spólnika Z. na zł. 6.000,—
uznajemy zaś „ „ X. na zł 3.000—
oraz „ „ Y. na zł 3.000.—

Po zaksięgowaniu udział każdego ze spólników będzie równy i wynosi po zł 28.000,— razem 28.000,— x 3 × 84.000 złotych.

Kapitał spólnika X. W-n	Ma	Kapitał spólnika Y. W-n	Ma
B. O.	25.000,—	B. O. . .	25.000,—
Kapitał Z	3.000,—	Kapitał Z. .	3.000,—

Kapitał spólnika Z. W-n		Ma
Kapitał X. . . .	3.000,—	Kasa . . 34.000,—
„ Y. . . .	3.000,—	

Kasa W-n	Ma
Kapitał Z.	34.000,—

Wyżej przedstawiony sposób księgowania będzie miał wówczas miejsce, gdy pierwsi spólnicy zgodzą się na równy podział wartości firmy. Gdyby nadwyżka wpłacona ponad ich udział w wysokości zł 9.000,— (34.000 — 25.000) przypaść miała wyłącznie pierwotnym właścicielom, wówczas udział przystępującego spólnika byłby mniejszy o zł 4 500,—.

Przy zachowaniu równych udziałów i podziale wartości firmy na dwóch pierwszych spólników wreczyłby spólnik Z. każdemu po zł 4.500,— w gotówce, natomiast do przedsiębiorstwa zł 25.000,—. Osiągnięta nadwyżka jest zyskiem, podlegającym opodatkowaniu.

mgr M. Nowicki

Komunikaty Wlkp. Związku Zrzeszeń Kupieckich

Akcja werbunkowa.

Dla normalizacji życia gospodarczego zagadnienie handlu posiada pierwszorzędne znaczenie. Jest rzeczą oczywistą, że rewolucja pojęć, którą obecnie przeżywamy, wywołała trwałą zmianę ideologii ustrojowej i społeczno-gospodarczej. Konsekwencją tych przemian ideologicznych jest również zmiana zasad polityki gospodarczej.

Wchodzimy obecnie w okres polityki gospodarczej, opartej na zasadzie planowania gospodarczego. Zewnętrznym wyrazem planowania na odcinku wymiany jest podział handlu na trzy zasadnicze formy: państwową, spółdzielczą i prywatną. W fazie obecnej trzy te formy ścierają się, jeśli chodzi o zakres działalności. W interesie jednak dobra ogólnego zgodnie z prawami gospodarczymi nastąpić musi równowaga między tymi formami.

Przemiany te, zasada planowania gospodarczego, podział handlu na trzy formy zmieniają zakres zadań kupiectwa prywatnego oraz stwarzają konieczność dopasowania struktury organizacyjnej Zrzeszeń Kupieckich do współczesnych wymagań.

Kupiectwo wielkopolskie jest w pełni świadome, że na czele pobudek stoi dziś nie liberalistyczna maksyma zysku, lecz wypełnienie funkcji gospodarczej, społecznej niezbędnej, że w pojęciu gospodarki planowej mieści się zarówno decyzja Państwa co do przyszłego kształtowania się przebiegu zjawisk gospodarczych, jak i kontrola wykonania tej decyzji w rzeczywistości.
Aby jednak dostosować strukturę organizacyjną do potrzeb kupiectwa z uwzględnieniem jego funkcji, jaką ma spełnić w społeczeństwie, muszą być spełnione pewne warunki.

Organizacje kupieckie muszą nietylko reprezentować kupiectwo, ale do organizacji kupieckich należeć muszą wszyscy kupcy. Jakkolwiek występuje tu już problem przymusu organizacyjnego, to jednak przy uwzględnieniu gospodarki planowej problem ten jest niedaleki realizacji.

Dalszym warunkiem niezbędnym do tego, aby organizacje kupieckie dały gwarancję sprawnej działalności, to kwestia środków materialnych. Z chwilą bowiem, kiedy zakres działalności organizacyj kupieckich ulega znacznemu rozszerzeniu, to aparat musi być tak rozbudowany, aby dał gwarancję technicznych możliwości spełnienia tych zadań. Jeśliby więc środki, jakie kupiectwo przeznacza na swój aparat organizacyjny, miały być niedostateczne, aparat ten nie byłby dostosowany do zadań, a wtedy każdy złoty wydany na ten cel, byłby rozrzutnością. Uregulowanie zaś kwestii świadczeń na utrzymanie aparatu organizacyjnego kupiectwa w skali powiatowej, wojewódzkiej i centralnej w stosunku do zadań, będzie kosztem najoszczędniejszym.

Podając powyższe uwagi, zwracamy się do Zrzeszeń Kupieckich o podjęcie w najbliższym okresie akcji werbunkowej członków na swoim terenie, mając jednak zawsze na względzie dobre tradycje kupiectwa wielkopolskiego.

Przydział samochodów ciężarowych.

W związku z rozesłanym Zrzeszeniom Kupieckim okólnikiem Wielkopolskiego Związku Zrzeszeń w sprawie przydziału samochodów ciężarowych z demobilu kanadyjskiego, Wielkopolski Związek Zrzeszeń komunikuje, że wnioski o przydział pojazdu dla firm handlowych należy kierować do Naczelnej Rady bezpośrednio za pośrednictwem Wielkopolskiego Związku Zrzeszeń. Do wniosku powinno być dołączone zł 500, — tytułem opłaty manipulacyjnej oraz opinia Izby Przemysłowo - Handlowej i odpowiedniej organizacji kupieckiej.

Według nieoficjalnych oświadczeń Naczelnej Rady kwota subskrypcji Pożyczki Odbudowy na pojazd mechaniczny z napędem benzynowym ma być obniżona do 60% ceny wozu.

Odbudujmy Ratusz Poznański.

Zrzeszeni kupcy branży spożywczej w Poznaniu na Walnym Zebraniu w dniu 24 marca 1946 r. uchwalili następującą rezolucję:

„Zważywszy, że Ratusz Poznański jest dla serca każdego mieszkańca m. Poznania pamiątką naszej wielkiej przeszłości, że wieża ratuszowa z orłem polskim na jej szczycie jest dumą każdego Polaka i mieszkańca miasta, zrzeszone kupiectwo branży spożywczej m. Poznania zwraca się z gorącym apelem do Obywatela Prezydenta Miasta, aby wytężył wszystkie siły, by orzeł polski jak najprędziej zaczął naszemu miastu panować z wieży ratuszowej, w szczególności, aby Obywatel Prezydent zwrócił się z apelem do wszystkich organizacyj społecznych, gospodarczych i do całej ludności naszego miasta o składanie darów na odbudowę naszego ratusza.

Zebrani, czując się dobrymi synami miasta, samorzutnie składają na ten cel zł 5.000,— i otwierają listę składkową wśród kupiectwa miejscowego oraz wyrażają przekonanie, że dary popłyną w takich rozmiarach, iż umożliwią odbudowę ratusza w okresie szybszym, aniżeli przewidują to urzędowe plany".

W dalszym ciągu wpłynęło już 8 500,— tak, że wpłacono do kasy Zarządu Miejskiego łączną sumę zł 13.500,—.

Wiadomości różne i komunikaty:

Awanse w biurze Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu.

Polański Teofil został mianowany naczelnikiem Wydziału Przemysłowego,

Purski Tadeusz, naczelnikiem Wydziału Handlu Zagranicznego,

mgr Wajcht Tadeusz, naczelnikiem Wydziału Handlu Wewnętrznego i Komunikacji.

Zrzeszenie Młynów Okręgu Poznańskiej Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu

podaje do wiadomości że dyrektor

Alfons Ellmann

z powodu choroby dłuższy czas nie będzie mógł urzędować. Do czasu zamianowania następcy zastępować go będzie prezes Zrzeszenia w biurze przy ul. Mickiewicza 31 codziennie od godz. 10 do 11-tej.

Członkowie zarządu powiadomieni zostali o zebraniu, które odbędzie się w biurze Zrzeszenia 9. 4 46 r. o godz. 11-tej.

Handel zagraniczny.

BELGIA.

Celem ułatwienia w nawiązywaniu stosunków handlowych polsko-belgijskich oraz przeprowadzania transakcyj kompensacyjnych między tymi dwoma krajami, powstało w Brukseli Biuro Handlu Belgijsko-Polskiego (Adres: Bruxelles. 137 Boulevard Anspach). Do biura tego można się zwracać w sprawie wszelkich informacyj dot. obrotów handlowych z Belgią. — Korespondencję prowadzić można w języku francuskim względnie polskim.

SYRIA.

Firma Krant Kaprielian, Aleppo (Syria- B. P. 198 zainteresowana jest w imporcie do Syrii artykułów galanteryjnych, jak: guziki, zamknięcia błyskawiczne, miary krawieckie, grzebienie, szpilki do włosów, agrafki, szpilki i igły do maszyn do szycia, pilniki do paznokci, nożyczki jak również pończoch, wstążek, szarf, szelek, podwiązek, siatek do włosów. Koresponduje w języku angielskim.

Redakcja: Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu, ulica Mickiewicza 31
Tel.: 78-62, 23-65, 23-66

Ogłoszenia przyjmuje „PAR" Polska Agencja Reklamy Fr. Krajna — Spadkobiercy Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 7 — Tel. 30-80 i oddz. Kraków Rynek Gł. 46 — Tel. 503-66

Administracja: Księgarnia Wilak Poznań, ul. Kantaka 10 — Tel. 44-40
Konto P. K. O. — V - 4085
Cena numeru 10,— zł, prenumerata kwartalnie 100,— zł

PAR Polska Agencja Reklamy
Fr. Krajna
POZNAŃ, Fr. Ratajczaka 7 tel. 30-80
Oddziały: w Bydgoszczy, pl. Wolności 7
w Inowrocławiu, św. Ducha 45a
w Krakowie, Rynek Główny 46
w Toruniu, Mostowa 38
przeprowadza reklamę w prasie, w tramwajach, na słupach, w kinach i radio po cenach oryginalnych

Karty Majątku Stałego
na odpisy bilansowe i kalkulacyjne
systemu przebitkowego
poleca
KSIĘGOWOŚĆ PRZEBITKOWA „Perfecta"
Poznań, Kantaka 6/9 — Tel. 26-80

Palarnia kawy Małecki-Wański
POZNAŃ, Szewska 7
tel. 31-66
kupujemy i przyjmujemy
kawę surową do palenia

POZNAŃSKA HUTA SZKŁA
„POZNAN—ANTONINEK"
poleca w partiach wagonowych:
butelki typu monopolowego, butelki piwne, koniakówki, krupówki, butelki do wody kolońskiej, do perfum, butelki apteczne, galanterię szklaną jak szklanki, kieliszki, komplety do ciast i kompotu.
Sprzedaż:
CENTRALA ZAOPATRZENIA I ZBYTU
DYREKCJI PRZEMYSŁU MIEJSCOWEGO
POZNAŃ, Chełmońskiego 10
DYREKCJA telefon nr 68-03
Wydział sprzedaży tel. 74-18
Przedstawicielstwo:
ŁÓDZ, ulica Andrzeja 7

CENTRALA HANDLOWA
PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO
HURTOWNIA WOJEWÓDZKA nr 9
Poznań, Mickiewicza 28 tel. zbior. 18-66
Dział sprzedaży 27-92
Skrót telegr. „CHEMOHURT — POZNAŃ"
Dostarcza wagonowo produkty wszystkich chemicznych fabryk Państwowych i będących pod Zarządem Państwowym
Poleca
również w mniejszych ilościach wszelkie chemikalia ze swego składu konsygnacyjnego w Poznaniu. Sprzedaje chemikalia nieorganiczne, organiczne i farmaceutyczne, farby i lakiery, artykuły chemii stosowanej, wyroby gumowe i tworzywa sztuczne, produkty tłuszczowe itp.
Na życzenie służymy ofertami

Odbito czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna Sp. z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2a K 0260